

Toren näyttely

1. Tore Tallqvistin viesti näyttelyvieraille (ensimmäisessä näyttelyplanssissa)

Tämän huolellisesti kirjoitetun tekstin professori Tallqvist ajatteli riittävän näyttelyvieraille näyttelyn ymmärtämiseksi. Näyttelyn haltuunotto tämän tekstin pohjalta vaatii melkoisesti paneutumista, aikaa ja mielellään aiempaa ymmärrystä aiheesta. Muille näyttelyvieraille on laadittu oheen kolme yritystä avata joitain keskeisiä näkökulmia näyttelyn sisällöstä.

2. Pikaohje näyttelyyn tutustumiseksi

1. Näyttelyssä on esillä kronologisesti järjestettynä seitsemäntoista Alvar Aallon suunnittelemaa kohdetta vuodesta 1926 vuoteen 1974.
2. Ensimmäiset kahdeksan on suunniteltu Aino Aallon vuosina ja jälkimmäiset kahdeksan puolestaan Elissa Aallon aikana.
3. Näyttelyn keskipisteenä on seitsemäntenätoista kohteena 1949–1952 toteutettu Säynätsalon kunnantalo.
4. Kukin ensimmäisistä ja viimeisistä kahdeksasta kohteesta edustaa jotain Alvar Aallon käyttämästä neljästä arkkitehtuurin suunnittelustrategiasta.
5. Säynätsalon kunnantalo edustaa samanaikaisesti kaikkia neljää suunnittelustrategiaa.
6. On syytä tiedostaa, että monissa muissakin Alvar Aallon kohteissa on sovellettu useampia suunnittelustrategioita, vaikka tässä näyttelyssä onkin valittu esitettäväksi vain yksi kohde kohti.
7. Jos kiinnostuit näistä ajatuksista, voit perehtyä Tore Tallqvistin oman esittelytekstin tai seuraavien ohjeiden avulla syvällisemmin näyttelyyn sisältyvään teoreettiseen ajatteluun ja käsitteistöön.

3. Lyhyt ohje näyttelyn teoreettisen rakenteen hahmottamiseksi

1. Tunnistetaan inhimillisen olemassaolon neljä olemisen perustavoitetta: kaipuu, muistaminen, huolehtiminen, pyrkiminen
2. Huomataan, että kullekin perustavoitteelle löytyy Säynätsalon kunnantalon pohjapiirroksista oma neljänneksensä
3. Muutetaan nämä neljä perustavoitetta kahdeksaksi arkkitehtuurin arvo-ominaisuudeksi, joista aina kaksi vierekkäistä vastaa yhtä perustavoitetta. Kullekin arvo-ominaisuudelle on annettu oma tunnusvärinsä.
4. Tunnistetaan Alvar Aallon tuotannosta neljä arkkitehtonista strategiaa: VASTAKKAISUUS, VUOROPUHELU, SAMANAIKAISUUS, SISÄKKÄISYYS
5. Huomataan, että nämä strategiat muodostuvat myös aina kahdesta arvo-ominaisuudesta (väristä) kukin. Huomataan myös, että perustavoitteiden ominaisuusparit ja suunnittelustrategioiden ominaisuusparit ovat toisistaan poikkeavat.

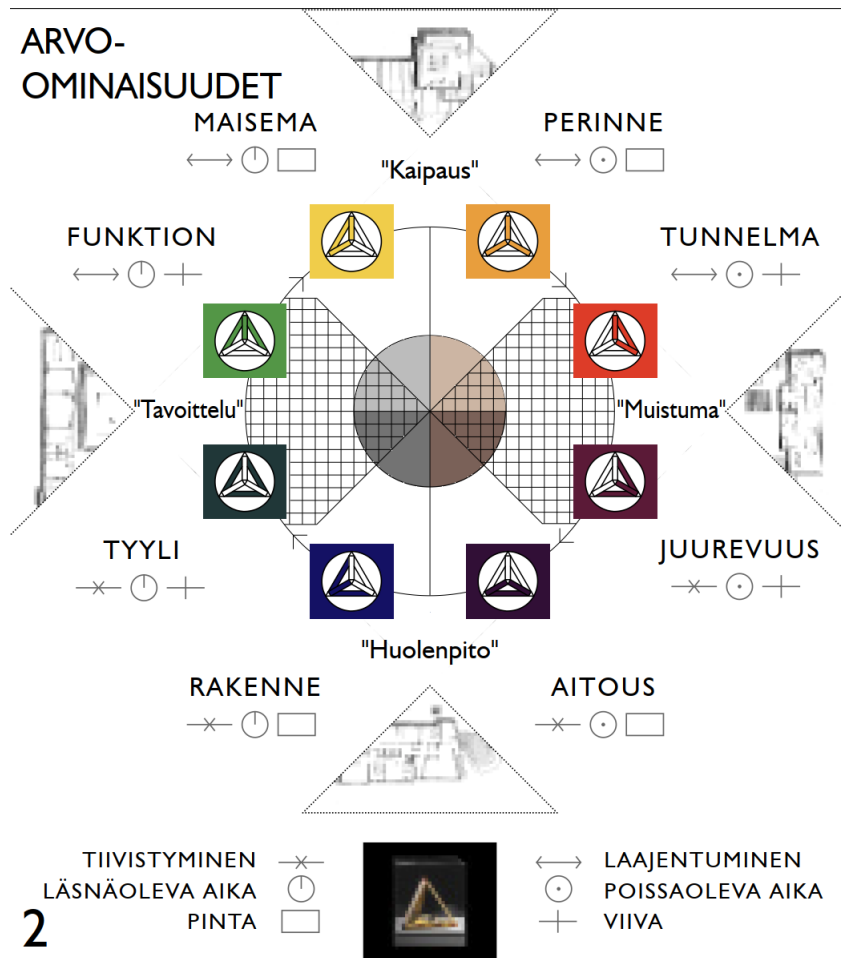
6. Huomataan, että Kunnantalon neljälle perustavoitteelle nimetyt neljännekset ja neljä Aallon arkkitehtonista strategiaa on toteutettu samanaikaisesti.
7. Jaetaan Alvar Aallon tuotanto kronologisesti kuuteentoista kolmen vuoden osaan. sijoitetaan nämä osat nauhaksi, josta syntyy kaksoiskiirteen muotoinen kuva.
8. Annetaan kaksoiskiirteen keskipisteeseen sijoittuvasta Kunnantalosta lähtien kullekin osalle järjestyksessä yksi kahdeksasta väristä niin, että kaksi peräkkäistä muodostaa aina yhden olemisen perustavoitteen.
9. Valitaan Aallon tuotannosta kronologisesti sellaiset kohteet kolmen vuoden välein, että ne vastaavat väritään sekä ruutuun osuvaa perustavoitetta, että arkkitehtonista strategiaa.
- 10.** Jos haluat perehtyä vielä syvemmin näyttelyn teoreettisiin tausta-ajatuksiin, etkä vielä täysin saa niistä kiinni Tore Tallqvistin laatiman esittelyn pohjalta, voit yrittää näyttelyn avaamista seuraavan tekstin avulla.

4. Ohje näyttelyn teoreettisen rakenteen syvällisempään tarkasteluun

Näyttely perustuu laajempaan arkkitehtuuriteoriaan, josta tätä näyttelyä varten on käytetty seuraavia osia:

1. Arkkitehtuurin voidaan ymmärtää muodostuvan kolmesta vastakohtaisesta komponentista:
 1. voima: tiivistyminen ja laajentuminen
 2. aika: nykyhetki ja jatkuvuus
 3. geometria: viivageometria ja pintageometria

2. Nämä kolme vastakohtaparia voidaan asettaa kuvan ympyrän sisälle oheisella tavalla:

- voima: laajeneminen (ympyrän yläpuoli) ja tiivistyminen (ympyrän alapuoli)
 - aika: nykyhetki (vasen puoli) ja jatkuvuus (oikea puoli)
 - geometria: viivageometria (ympyrän ylä- ja alaneljännes) ja pintageometria (ympyrän oikea ja vasen neljännes).
- Vastakohtaparit mahdollistavat yhteensä kahdeksan erilaista yhdistelmää (2x2x2), joissa jompikumpi kustakin kolmesta vastakohtaparista on jokaisessa. Kukaan kahdeksasta yhdistelmästä puolestaan vastaa yhtä kahdeksasta arkkitehtuurin keskeisestä arvo-ominaisuudesta, esimerkiksi tiivistyminen (voima), nykyhetki (aika) ja pintageometria (geometria) synnyttävät yhdessä arkkitehtonisen ominaisuuden nimeltään rakenne. Kun rakenteen käsitteestä pintageometrian vaihtaa viivageometriaan syntyy toinen ominaisuus nimeltään maisema ja niin edelleen.
 - Kullekin näin syntyneelle kahdeksalle arvo-ominaisuudelle on annettu oma tunnusväri: maisema (keltainen), perinne (oranssi), tunnelma (punainen), juurevuus (violetti), aitous (tumma vihreä), rakenne (sininen), tyyli (tumma sininen) ja toimivuus (vihreä). Nämä värikoodit ovat käytössä tässä näyttelyssä.
 - Nämä kahdeksan arvo-ominaisuutta/väriä järjestyvät ympyrän muotoon siten, että aina yhtä vastakohtaista ominaisuutta muuttaen siirrytään seuraavaan väriin. Värit järjestyvät myös

tetraedrin muotoon siten, että ympyrän värit vastaavat järjestyksessä vuorotellen kolmea samassa kulmapisteessä yhdistävää särmää ja toisaalta kolmen särmän muodostamaa kolmiotasoja. Nurkkapisteitä on neljä samoin kuin kolmiotasoja, ja näin kullakin värillä on oma asemansa tetraedrissä. Järjestys muodostuu niin, että pisimpään paikalla ollutta särmää siirtämällä muodostuu vuorotellen uusi kolmisärmäinen kulma tai kolmiotaso.

6. Yhdistämällä kaksi vierekkäistä ympyrän kehälle asettuvaa arkkitehtonista arvo-ominaisuutta syntyy neljä keskeistä olemisen perustavoitetta:
 - a. kaipuu (maisema + perinne)
 - b. muistaminen (juurevuus + tunnelma)
 - c. huolehtiminen (rakenne + aitous)
 - d. tavoittelu (toiminnallisuus + tyyli)

Arkkitehtuurissa on tunnistettavissa tiloja, jotka vastaavat jotain näistä neljästä perustavoitteesta. Säynätsalon kunnantalosta esimerkiksi löytyvät luontevat vastineet kaikille neljälle perustavoitteelle (yhdistetyssä teoriakaaviossa kolmiomaiset pohjapiirroksen osat).

Pelkästään olemisen perustavoitteiden tunnistaminen ja sijoittaminen rakennuksiin ei kokemuksen mukaan vielä riitä hyvään arkkitehtuuriin yltämiseksi. samanaikaisesti on sovellettava myös arkkitehtonisia suunnittelustrategioita.

7. Tämän näyttelyn keskeinen tavoite on osoittaa, millaisilla arkkitehtuurisuunnittelun strategioilla voidaan sisällyttää tasapainoisesti kaikki kahdeksan tunnistettua arkkitehtuurin arvo-ominaisuutta ja neljä olemisen perustavoitetta. Alvar Aallon koko uraa tarkasteltaessa on löydettävissä neljä erilaista strategiaa, joilla hän on tavoittanut tasapainoisesti kaikki kahdeksan arkkitehtuurin keskeistä arvo-ominaisuutta. Keskeisenä esimerkkinä on käytetty Säynätsalon kunnantaloa, josta on löydettävissä nuo kaikki neljä suunnittelustrategiaa. Kukin strategioista jo yksin mahdollistaa hyvän arkkitehtuurin. Kukin strateginen arvo-ominaisuus pari sisältää sekä nykyhetken että jatkuvuuden elementin:
 1. VASTAKOHTAISUUS (maisema + aitous)
 2. VUOROPUHELU (perinne + rakenne)
 3. SAMANAIKAISUUS (tunnelma + tyyli)
 4. SISÄKKÄISYYS (juurevuus + toiminnallisuus)
8. Näyttelyssä esillä oleva malli tetraedristä havainnollistaa edellä kuvattuja yhteyksiä. Mallissa on neljä eriväristä kärkeä. Loput neljä väriä muodostuvat tetraedrin kolmiomaisista tasoista. Kuvassa strategiat muodostuvat arkkitehtuurin arvo-ominaisuusympyrän (värit) vastakkaisista ilmiöistä siten, että toinen ominaisuuksista on aina nykyhetken puolella ja toinen ominaisuus ajallisen jatkuvuuden puolella. Tetraedrissä väriparit muodostuvat aina yhdestä kärjestä ja sen vastakkaisesta tasosta.
9. Näyttelyssä Alvar Aallon tuotannosta on valittu 16 kohdetta, jotka sijoittuvat kronologisesti tasaisesti kolmen vuoden välein. Lisäksi seitsemäntenätoista kohteena on tuotannon

ajalliseen keskipisteeseen sijoittuva Säynätsalon kunnantalo. Tuotannon ensimmäinen puolisko, kahdeksan kohdetta, osuu vuosiin vaimonsa Aino Aallon kanssa ja jälkimmäinen puolisko, samoin kahdeksan kohdetta, puolestaan vuosiin toisen vaimon, Elissa Aallon kanssa.

10. Kohteet on valittu niin, että kukin kohteista vastaa yhtä kahdeksasta arvo-ominaisuudesta (jota kuvaa oma värinsä) samassa järjestyksessä kuin teoreettisen mallin kehällä. Värit lähtevät etenemään näyttelyn keskikohdasta, Säynätsalon kunnantalosta ajassa taaksepäin Aino Aallon vuosina ja ajassa eteenpäin Elissa Aallon vuosina. Etenevä liike havainnollistuu myös kuvissa näkyvän tetraedrin muutoksissa. Kussakin kohteessa on myös sovellettu jotain Alvar Aallon neljästä suunnittelustrategiasta.
11. Alvar Aallon neljä suunnittelustrategiaa esiintyvät kukin neljässä esimerkissä jommankumman kyseisen strategian ominaisuuksista (=väreistä) osuessa kohteeseen. Esimerkiksi Maalaistentalo vuodelta 1926 edustaa toimivuuden arvo-ominaisuutta (vihreä tunnusväri), joka on puolet SISÄKKÄISYYDEN strategiasta. Maalaistentalo toisin sanoen edustaa SISÄKKÄISYYDEN (sisäänkäynti sisäänkäynnissä) strategiaa. Sunilan rivitalo vuodelta 1938 puolestaan edustaa juurevuuden arvo-ominaisuutta (liila tunnusväri), joka on toinen puoli SISÄKKÄISYYDEN strategiasta (kerrostalo kerrostalossa), eli Sunilan rivitalokin edustaa SISÄKKÄISYYDEN strategiaa.
12. Näyttelyn kohteet on myös valittu niin, että kaksi peräkkäistä kohdetta puolestaan muodostavat aina yhden olemisen perustavoitteista, esimerkiksi Maalaistentalo vuodelta 1926 edustaa toiminnallisuuden ilmiötä ja Turun sanomat vuodelta 1929 edustaa puolestaan tyylin ilmiötä. Toiminnallisuus ja tyyli muodostavat yhdessä tavoittelun perustavoitteen.
13. Aino Aallon aikakausi muodostaa kahdeksalla esimerkillään kahdeksan värin sarjan, joista voi muodostaa neljä toimivaa arkkitehtuurisuunnittelun strategiaa sekä neljä inhimillisen olemassaolon keskeistä pyrkimystä. Elissa Aallon aikakausi toimii vastaavalla tavalla.
14. Kukin esimerkkikohteista edustaa yhtä arvo-ominaisuutta. Esimerkiksi Paimio edustaa Rakenteen arvo-ominaisuutta (sininen väri). Se on samalla puolet VUOROPUHELUN strategiasta. Näyttelyssä ei avata tekstin avulla sitä, miten kohteen edustama arvo-ominaisuus näkyy kussakin kohteessa. Löytämisen ilo jätetään näiltä osin näyttelyvieraille. Etsiminen esimerkiksi Paimion tapauksessa voisi edetä vastakohtaparien avulla näin: Rakenteen arvo-ominaisuus muodostuu: 1. Tiivistymisestä (voima), joka viittaa sisääntulopihan merkitykseen kokonaisuudelle, 2. Nykyhetkeen (aika), joka viittasi toimimiseen modernina sairaalana ja 3. Pintageometriaan (geometria), joka esiintyy rakennuksen eheissä julkisivupinnoissa.
15. Näyttelyn keskipisteessä olevassa Säynätsalon kunnantalossa toteutuvat kaikki arkkitehtuurin keskeiset arvo-ominaisuudet (=värit), mikä tarkoittaa, että sieltä on löydettävissä myös kaikki neljä toimivaa arkkitehtuurisuunnittelun strategiaa ja neljä inhimillisen olemassaolon keskeistä pyrkimystä. Kullekin strategialle löytyvät omat edustavat esimerkit ja kullekin neljästä olemassaolon pyrkimyksestä löytyy Säynätsalon kunnantalon pohjapiirroksista oma neljänneksensä.

16. Säynätsalon kunnantalo sijoitetaan kaksoiskierteestä muodostuvaan kuva-alan keskelle, ja lähdetään etenemään siitä ajassa taaksepäin ja eteenpäin kolmen vuoden askelin kohti näyttelyn vanhinta kohdetta, Lounais-Suomen maalaistentaloa ja uusinta kohdetta, Lappia-taloa. Kohteet on valittu edustamaan yhtä arkkitehtuurin arvo-ominaisuutta samassa järjestyksessä kuin aiemmin esitetyssä värisarjassa. Huomataan, että kaksi perättäistä kohdetta yhdessä edustavat sellaisia arkkitehtuuriominaisuuksia, jotka yhdessä muodostavat yhden olemassaolon pyrkimyksistä samoin kuin teoreettisessa mallissakin.
17. Huomataan myös, että aina siirryttäessä neljä askelmaa eteenpäin löytyy kullekin arkkitehtuuristrategiaparin värille puuttuva puolikas.
18. Tämä kuvaesitys osoittaa toisin sanoen yhteyden olemisen perustavoitteiden ja arkkitehtuuristrategioiden välillä. Tetraedrin vähittäinen muutos kohteesta seuraavaan siirryttäessä kuvaa vähittäistä muutosta inhimillisen perustavoitteista arkkitehtuuristrategioiksi.
19. Näyttelyssä esillä oleva suurempi malli havainnollistaa kokonaisvaltaisen arkkitehtuurin teoreettisen kokonaisuuden ja Alvar Aallon tuotannon kytkeytymistä toisiinsa.
20. Näyttelyn lopussa esitellään kolme laajennettua strategiaperiaatetta, joilla voidaan varmistaa arkkitehtisuunnittelun yltäminen rakennuskulttuurin tasolle. Niiden periaate on yhdistää eri tavoin aina kaksi Aallon toimivaa strategiaa toisiinsa.
21. Strategiat eivät ole sidoksissa ainoastaan Alvar Aallon arkkitehtuuriin, vaan ne ovat yleispätevästi sovellettavissa kaikessa arkkitehtuurisuunnittelussa.
22. Teoreettista suunnittelua voi pohtia myös tetraedrimallin avulla. Alvar Aallon suunnittelustrategiat muodostuvat aina kärjen ja vastakkaisen kolmiotason yhdistelmästä. Laajennetut strategiakuvat ja tetraedri mahdollistavat myös muita tarkastelutapoja, joita tässä näyttelyssä ei ole tarkemmin avattu, mutta joihin perehtymisen toivotaan tarjoavan eväitä rakennuskulttuurin kehittämiseksi.
- 23.

BIO REXIN NÄYTTELYN TAUSTAA

Työskennellessään Alvar Aallon toimistossa 1960-luvun puolivälistä alkaen Tore Tallqvist yhdessä työtoveriansa sai kuulla moitteita, ettei heidän chefillään ollut käytössään arkkitehtuurin teoriaa, niin kuin esimerkiksi Aulis Blomstedtillä. Tästä alkoi toimistossa keskustelu mm. Heimo Paanajärven ja Hans Slanguksen kanssa Alvar Aallon suunnitteluperiaatteiden taustalla olevasta teoreettisesta ajattelusta. Ollessaan Vanhan Porvoon neuvonta-arkkitehtina ja Slanguksen ollessa kaupunginarkkitehti Tallqvist ja Slangus suunnittelivat kirjan tekemistä Aallon suunnitteluperiaatteista, joka jäi kuitenkin tekemättä Slanguksen kuoleman vuoksi. Osa nyt esillä olevan näyttelyn teoreettisista ajatuksista takautunee noihin eri aikoina tapahtuneisiin keskusteluihin. Nämä pohdinnat saivat yleisemmän luonteen Tallqvistin kirjoittaessa lisensiaatintyötään, samoin kuin tehdessään tutkimuksia Tammisaarella ja Vanhassa Porvoossa.

Keskeinen havainto kenttätöitä tehdessä oli se, että arkkitehtien ajatukset hyvästä suunnittelusta ja toisaalta asukkaiden toiveet hyvästä asuinympäristöstä eivät kohdanneet. Asukkaille tärkeimmät ominaisuudet kytkeytyivät ajallisen syvyyden kokemiseen (perinne, jatkuvuus, muistot, juuret...) arkkitehtien keskittyessä toimivuuden, rakenteen, rationaalisuuden ja muodonannon kaltaisiin ominaisuuksiin. Arkkitehtien ajattelun keskeiset kytkennät eivät kohdanneet asukkaiden keskeisiä kytkentöjä. Tämän haasteen ratkaisemiseksi alkoi hahmottua ajatus, että molempien osapuolten keskeiset arkkitehtuuria koskevat ajatukset pitää saada osaksi kokonaisvaltaista arkkitehtuuriajattelua.

Arkkitehtien suunnittelussa keskeiset tavoitteet rajoituivat tuohon aikaan pelkistetysti esitettynä geometrysten kysymysten ja toisaalta suuntaamisen ja keskittämisen tapaisiin kysymyksiin. Asukkaiden mielenkiinto oli sen sijaan ajallisten tekijöiden kokemisessa. Nämä tavoitteet eivät siis kohdanneet. Tämän ongelman ratkaisemiseksi Tallqvist alkoi kehittää arkkitehtuurin ymmärtämisen mallia, joka sisältäisi molempien tahojen tavoitteet. Ratkaisu löytyi havainnosta, että kolmen vastakohtaparin avulla, 1. voima (laajentuminen ja tiivistyminen), 2. geometria (pinta- ja viivageometria) ja 3. aika (läsnä oleva nykyhetki ja poissaoleva ajallinen syvyys) saadaan muodostettua kahdeksan sellaista kolmen tekijän yhdistelmää, joista syntyy kattava sarja arkkitehtonisia arvo-ominaisuuksia. Kullekin näistä ominaisuuksista Tallqvist antoi värin ja likimääräisen nimen. Järjestelemällä ja testaamalla näitä värein kuvattuja ominaisuuksia eri tavoin syntyi lopulta tämän näyttelyn ensimmäisillä kuvatauluilla esitetty teoreettinen kokonaisuus. Sen avulla voidaan samanaikaisesti kuvata kokonaisvaltainen malli arkkitehtuurille, arkkitehtonisten arvo-ominaisuuksien liittyminen olemisen perustavoitteisiin sekä strategisia lähestymistapoja kokonaisvaltaisen rakennuskulttuurin suunnitteluun.

Siitä asti, kun tuli valituksi Tampereelle arkkitehtuurin historian professoriksi aina elämänsä loppuun asti 2022, Tallqvist kehitteli näitä toisaalta Alvar Aallon toimistossa liikkeelle lähteneitä ajatuksia ja toisaalta historiallisissa puukaupunkiympäristöissä tehtyjä havaintoja teoreettiseksi malliksi arkkitehtuurin ymmärtämiseksi ja suunnittelun työkaluksi. Näiden tutkimusten tuloksena syntyi sarja näyttelyitä ja tekstejä, joissa teoreettisia malleja kehiteltiin eteenpäin ja samalla testattiin niiden toimivuutta kytkettynä arkkitehtuurin historiaan eri paikoissa ja aikakausina, mm. Turussa, Helsingissä, Tampereella ja Roomassa.

Tässä näyttelyssä avataan edellä kuvaillut teoreettiset tavoitteet, eli kokonaisvaltaisen rakennuskulttuurin kuvaus, arkkitehtuurin kytkeytyminen olemisen perustavoitteisiin sekä kokonaisvaltaisen rakennuskulttuurin edellyttämää suunnittelustrategioita Alvar Aallon Säynätsalon kunnantalon avulla. Samalla osoitetaan, miten koko Alvar Aallon 50-vuotinen suunnitteluhistoria kytkeytyy tämän näyttelyn teoreettisiin ajatusmalleihin.

Tallqvist koki perustellusti, että viesti, jonka hän halusi näyttelyillään välittää, ei mennyt ”perille”. Näyttelystä toiseen hän muutti eri muuttujia ja näkökulmia saavuttamatta kuitenkaan kaipaamaansa vastakaikua. Hänen vaimonsa Barbara kertoi, että elämänsä

viimeisenä aamuna Tore Tallqvist kertoi ilahtuneena hänelle vihdoinkin keksineensä miten näyttely pitää esitellä kävijöille niin, että se ymmärretään. Valitettavasti esittelyä ei kirjoitettu ylös tuoreeltaan, ja niin se on lopullisesti menetetty.

Nyt esitettävässä Säynätsalon kunnantalon ympärille kiertyvässä näyttelyssä Tallqvistille tärkeä elementti on Säynätsalo-malli, yksi monista hänen kehittämistensä ”optisista laitteista” arkkitehtuurin ymmärtämiseksi. Hän oivalsi sen muuttuvan yleispäteväksi Ikiliikkujaksi (Perpetum mobile) poistamalla siitä Alvar Aallon kohteet ja korvaamalla ne vapaasti muilla kohteilla tai suunnitelmilla. Tässä mallissa (samoin kuin alkuperäisessä suuressa mallissa 1990-luvun lopulta) keskipiste merkitsee nykyhetkeä. Siinä pisteessä avautuu arkkitehtuurin elämyksellisyys ja samassa pisteessä koetaan aikasyvyys. Siitä pisteestä alkaa historia taaksepäin kohteineen, niihin liittyvine arkkitehtonisine arvo-ominaisuuksineen, inhimillisine intentioineen ja strategioineen. Samasta pisteestä alkaa myös tulevaisuus, jonka mahdollisuuksia hahmottaa historian luomat puitteet. Tässä pisteessä syttyvät kaikki värit ja koko Tallqvistin esittämä teoreettinen malli muuntuu arkkitehtoniseksi kokemukseksi.

Ikiliikkujaksi muuttunut Säynätsalo-malli ei tarkoita, että tarkastelisimme arkkitehtuuria kiinteästi pisteestä vuonna 1950, vaan että keskipiste on nimenomaan nykyhetkessä. Lähtemällä liikkeelle tästä hetkestä taaksepäin sijoittamalla kuvakenttään kohteita, jotka ilmentävät arkkitehtuurin arvo-ominaisuuksia järjestyksessä (värijärjestys/arkkitehtuurin dna) ja etsimällä neljän olemisen peruspyrkimyksen sekä arkkitehtuuristrategioiden esiintymisiä saamme kerättyä ”eväitä” ajankohtaiselle arkkitehtuurisuunnittelulle.

Ikiliikkuja-mallin ”moottorina” toimii tetraedri. Särmän siirrot tetrassa määrittelevät värien järjestyksen ja samalla nämä siirrot luovat jatkuvan liikkeen, ikuisen liikkeen, missä keskipiste siirtyy koko ajan ajassa eteenpäin. Tämän idean selittäminen jäi viimeiseksi asiaksi, josta Tore minulle puhui.

Tallqvist kuvaili Alvar Aallon arkkitehtuuriajattelua myös Jin jangin avulla. Jin jangissa vastakohtat yhtyvät samalla tavalla kuin vaikkapa Aallon oman Riihitien asunnon suunnitelmassa. Tetraedri toimii myös Jin jangin periaatteen tavoin niin, että vastakohtaisuudet ovat samalla toistensa edellytyksiä ja kaikki kiertyy yhdeksi erottamattomaksi kokonaisuudeksi. Aalto ei tainnut itse puhua Jin-jangista, mutta Tallqvist kiinnitti huomiota siihen, että etenkin 1930-luvulla hän oli hyvin kiinnostunut aasialaisesta, etenkin japanilaisesta kulttuurista. Tetraedri-mallin avulla Tallqvist sai hahmotettua miten arkkitehtien ja ”tavallisten” ihmisten toisiaan kohtaamattomat arvo-ominaisuuskytkennät saadaan yhdistettyä toisiinsa yhdeksi hyvän suunnittelun mahdollistavaksi kokonaisuudeksi.

Olli-Paavo Koponen

arkkitehtuurin historian professori.

Toren assistentti useita vuosikymmeniä